

Ставка 463: Каде и како се трошат средствата за невладините организации?

*Краток документ за јавни политики
Марко Панковски*

Вовед

Кратката студија на јавна политика која се наоѓа пред Вас е произлезена како резултат на истражувањето кое се спроведе во 10 единици на локална самоуправа^{1 2} во град Скопје, вклучително и градот Скопје.

Истражувањето се одвиваше во рамки на проектот „Проект 463: Мониторинг на трансферите до граѓанските организации на локално ниво“ кој Институт за демократија „Социетас Цивилис“ – Скопје го спроведува со поддршка на Метаморфозис, Фондација за интернет и општество и Британската амбасада во РМ. Оваа кратка студија на јавна политика ги сумира и прикажува примарните и секундарни податоци собрани преку тримесечно истражување остварено во 10 општини во рамки на град Скопје, вклучително и град Скопје.

Примарната цел на овој документ е да го анализира процесот на доделување на средства од страна на општини кои се

евидентираат преку ставката 463 - Трансфери до невладини организации.³ Во тој дел, документот опфаќа три фази во процесот на доделување на средства кон граѓанските организации. Прво, ги разработува предизвиците и воспоставените практики во

програмирањето на средствата. Второ, начинот и ефективноста при распределбата на средствата (типот на организации – корисници, типот на поддржани проекти, реализација на средства). Финално, документот ја анализира и транспарентноста на општините низ сите овие фази во процесот на доделување на средства кон граѓанските организации.

Методологија

Истражувањето се одвиваше во рок од три месеци, во периодот (декември 2016 – февруари 2017) и ги опфати десетте општини во рамки на град Скопје, вклучително и град Скопје.

Во однос на примарните податоци, за потребите на истражувањето беше испратен прашалник кој беше распределен кон опфатените општини на три начина: (1) официјалните контакт адреси достапни на веб-страниците на општини⁴; (2), контакти на проектниот тим и ИДСЦС; (3) во форма на интервјуа со претставници на општини.

Покрај интервјуата и прашалниците, доставени беа по три барања за информации од јавен карактер до сите општини опфатени со проектот: аналитичко konto на ставка 463, завршна сметка од буџетот за 2016 година, и список

¹ Град Скопје и десет општини кои влегуваат во подрачјето на град Скопје: општина Аеродром, општина Бутел, општина Гази Баба, општина Ѓорче Петров, општина Кисела Вода, општина Сарај, општина Центар, општина Чаир и општина Шуто Оризари.

² Иако град Скопје не е општина, за поголема јасност, во текстот за сите единици на локална самоуправа кои се опфатени со проектот ќе се користи поимот Општина наместо Единица на локална самоуправа (ЕЛС).

³ Според Правилникот за класификација на расходите, ставката 463 е определена како ставка со која се евидентираат „Трансфери до невладини организации“ односно Трансфери до здруженија на граѓани (463110), спортски клубови (463120), организации кои се грижат за постари лица (463140), месни заедници (463150), хуманитарни организации (463160), политички партии (463170) и останати трансфери до невладини организации (463190).

⁴ Со исклучок на општина Сарај, која не поседува официјална контакт адреса на својата веб-страница.

на организации кои добиле поддршка од страна на општини во 2016 година.⁵

Разликите во достапноста на различни општини се нотирани во делот за транспарентност на општини, подолу во документот.

Општините и граѓанските организации

Соработката помеѓу општините и граѓанскиот сектор е важен елемент како во процесот на демократизација на македонското општество, така и во процесот на градење на заедничките капацитети на општините и на граѓанските организации.

Покрај правно-нормативната рамка која ја воспоставува соработката помеѓу општините и граѓанските организации,⁶ важноста на соработката помеѓу граѓанските организации како на национално, така и на локално ниво се забележуваат во стратешки документи, прирачници и извештаи кои досега се изработени како од страна на Владата на РМ, општините, така и од граѓанските организации. Во Стратегијата за соработка со НВО за периодот 2012 – 2017 година, во повеќе наврати се охрабрува преземање мерки на институционално ниво за остварување соработка со организации преку единиците на локална самоуправа со што би се изградила инфраструктура за

споделување на добри практики како и поактивно вклучување на организациите во следењето и спроведувањето на стратегијата во целина.⁷

Сепак, недостигот на институционализиран и континуирани механизми за консултација со граѓаните и слабо спроведување на законските и статутарните одредби е детектиран во континуитет. Во однос на програмирањето, досегашната пракса алудира на тоа дека граѓаните имаат ниска запознаеност со процедурите со кои се програмираат средствата за граѓанските организации и не се запознаени со буџетскиот процес и нивната улога во целина.⁸

Во Извештајот за овозможувачката околина за развој на ГО 2015 на Македонски центар за меѓународна соработка исто така, се забележуваат повеќе недостатоци од аспект на опкружувањето во кои граѓанските организации функционираат во релацијата со буџетските корисници. Како посебен недостаток од важност за оваа кратка студија на јавна политика се нотира годишниот циклус на финансирање на граѓанските организации кој влијае врз финансиската одржливост и планирањето на организациите кои се корисници или се потенцијални корисници на поддршка од страна на општини.⁹ Проблемот со

⁵ Авторот сака да изрази благодарност до Центар за економски анализи – Скопје за консултацијата при изработката на методологијата на истражувањето и за споделувањето на дел од нивните и претходни искуства и истражувачки наоди во однос на буџетските трансфери кои општини ги спроведуваат кон граѓанските организации.

⁶ Законот за локална самоуправа, Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, Законот за здруженија на граѓани и фондации, Стратегија за соработка со граѓански организации на град Скопје

⁷ *Стратегија за соработка на владата со граѓанскиот сектор 2012-2017*, Влада на РМ, Скопје: 2012, http://www.nvosorabotka.gov.mk/sites/default/files/dokumenti/strategijaa_2012-2017.pdf#page=62

⁸ Николов et al. *Транспарентност на буџетскиот процес кај општините во Македонија*, ЦЕА, Скопје: 2015 <http://cea.org.mk/documents/Transparentnost%20na%20bp%20kaj%20opshtinit%20FINAL%20MK.pdf>

⁹ Огненовска, *Извештај за овозможувачката околина за развој на ГО 2015*, МЦМС, Скопје: 2015, 47

годишниот циклус на финансирање провејува низ процесот на програмирање, транспарентноста и реализацијата на средствата. Како што ќе може да се види подолу, годишниот циклус на финансирање пропратен со чести ребаланси на буџетите ги оневозможува граѓанските организации да развиваат подолгорочни планови за соработка со општините, а согласно со тоа и да имаат произвесен континуитет во своето работење.

Планирање на средствата и вклученост

Постојат значителни разлики во различни општини на ниво на град Скопје во однос на постапките за вклучување на граѓанските организации во процесот на донесување одлуки во општините. Покрај тоа што постојат разлики во однос во процесот на буџетско планирање на генерално ниво, исто така постојат и различни нивоа на инволвираност на општините во делот на непосредното програмирање на средствата наменети за здруженијата на граѓани.

Така, иако статутарно сите опфатени општини предвидуваат форми на вклученост на граѓаните, не во сите општини се евидентирани активни формални процедури за вклучување на граѓанското општество во креирањето на буџетските процеси¹⁰. Формално, од опфатените општини, најнапред во овој процес се општините кои благодарение на програмата Форуми на заедницата, имаат интегрирано структуриран и операционализиран механизам за граѓанска вклученост во овој домен, како што се Општина Аеродром и Општина

Ѓорче Петров¹¹, кои во своите статuti ги имаат институционализирано форумите на заедницата како алатка за непосредно учество на граѓаните во буџетскиот процес. Овие форми на вклучување во својата предвидена форма завршуваат заедно со завршувањето на финансиската и институционална поддршка од надворешни чинители (донатори, организации и останати интересни групи). Во некои случаи општините ја продолжуваат праксата со модифицирани модели на консултација, но без редовни циклуси на одржување. Од интервјуираните претставници на општините во град Скопје и град Скопје може да се забележи дека недостига капацитет за спроведување на регулирани форми на консултација со граѓаните. Општините и град Скопје ги консултираат граѓанските организации, но тие консултации имаат полуформален карактер, се од затворен тип, не се одвиваат секоја година или се одвиваат само со активни и силни организации кои имаат изграден капацитети за застапување.

Дополнително, честите изборни циклуси влијаат врз ограничување на можностите за консултација бидејќи средбите со граѓански организации во предизборниот период се запираат поради преокупираност на општинската администрација или преку барање на Државната комисија за спречување на корупција.

Во општините опфатени со истражувањето се покажува дека

¹⁰Формите на непосредно учество на граѓаните во одлучувањето на општините се регулирани со Законот за локална самоуправа преку член 25, член 26 (граѓанска иницијатива), член 27 (собирање на граѓани), член 28 (референдум), член 29 (претставки и предлози) и член 30 (јавни трибини анкети и предлози). Сепак, граѓанска иницијатива и референдум не можат да се поднесат за финансиски прашања.

¹¹ Општина Карпош, член 76а и општина Ѓорче Петров, член 77а од статутите на овие општини.

досегашната пракса на консултација најчесто или е ад хок или се состои од генерална консултација на потреби, а општините потоа одлучуваат дали тие потреби би можеле да бидат адресирани преку алокација на средства кон граѓанските организации. Оваа пракса ги отстранува граѓаните и граѓанските организации од можноста директно да влијаат врз висината и распределбата на средствата која општината и градот Скопје ги предвидуваат за граѓанските организации.

Ад хок консултациите и граѓанските иницијативи во делот на програмирањето се посебно карактеристични за помалите и општини со значаен дел на рурални средини како општина Сарај и општина Бутел, каде што средствата се значително помали и потребите се креираат на непосреден начин. Во овој дел регистрираните здруженија на граѓани најчесто се во функција на организација на одредени традиционални културни манифестации и спортски турнири кои се препознаени од општината и редовно поддржувани.

Важна улога во процесот на програмирањето на средствата, играат и советите на општините кои гласаат по предлог програмата за соработка со граѓански организации предложена од градоначалникот. Од спроведените интервјуа со советници од различни општини, може да се заклучи дека советниците во различни општини се различно вклучени во програмирањето на средствата. Сепак, интересно е тоа што некои од интервјуираните советници ни посочија дека советниците не се директно инволвирани во оваа тематика и дека „советот често функционира како гласачка

машина и за помали работи не е вистински консултиран туку само ги спроведува актите на градоначалникот“¹². Со ваквата ситуација покрај тоа што се укажува на нискиот демократски капацитет, се укажува и на ниската заинтересираност на советниците за соработката помеѓу општините и граѓанскиот сектор.

Раст на средствата за граѓански организации

Податоците од анализираните буџети од 2015, 2016 и 2017 година, покажуваат на тоа дека средствата кои што се одвојуваат за граѓанските организации во ставката 463, се во континуиран раст во изминатите три години (2015-2017 година). Пропорционално, најзначителен раст во предвидените средства во изминатите три години може да се забележи кај:

- општина Гази Баба (раст од 57% односно 4,902,573 денари);
- општина Кисела Вода (раст од 54%, односно 2,171,000 денари);
- општина Карпош (раст од 54% односно 1,500,000 денари)

Имајќи го во предвид целосниот буџет, најголем раст на средствата во апсолутна смисла се бележи во град Скопје каде што за 2017 година се предвидени 18,072,982 денари повеќе средства во споредба со 2015 и 13,830,000 денари повеќе во споредба со 2016 година. (раст од 39% за три години);

За континуиран пад не може да стане збор кај ниедна општина, бидејќи во многу помала мера во споредба со стапката на раст, пад на предвидените средства за 2017 година може да се забележи само кај две општини и тоа во општина Бутел (-14.3%) и општина Центар (-7.3%).

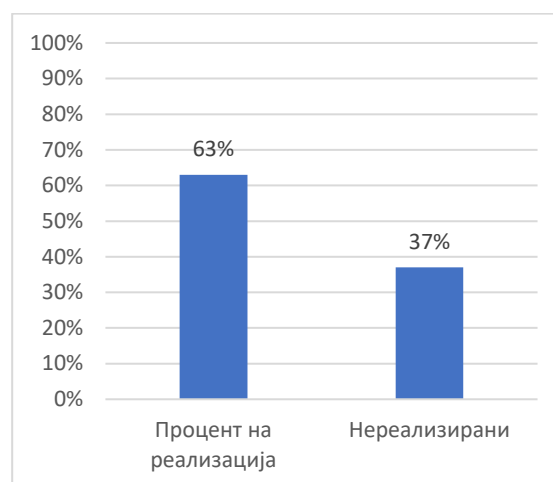
¹² Интервју со член на Совет на општина, 27.01.2017

Предизвици во реализација

Сепак, иако предвидените средства се во континуиран раст, голем дел од тие средства остануваат нереализирани или пренаменети за други потреби. Според достапните завршни сметки за 2015 година¹³, 26,648,214 денари (37%) од вкупните средства предвидени за граѓанските организации под ставката 463, останале неискористени. Со најефективна реализација на предвидените средства за граѓански организации е општина Центар со 98,77% додека со најниска реализација на средствата е општина Шуто Оризари која е без реализирани средства во 2015 година и општина Кисела Вода со реализирани само 8,37% од предвидените средства.¹⁴

Оттука, евидентен е феноменот на неможност на целосна реализација на предвидените буџетски проекции, вклучувајќи ја и ставка 463 која непосредно ги засега граѓанските организации. Иако постојат значителни разлики од општина до општина, сепак, според овие податоци може да се увиди дека општините речиси во ниеден од случаите не ги реализирале предвидените средства во целост така како што биле предвидени.¹⁵

График 1: Процент на реализација

Сумирано, 37% проценти од средствата предвидени во ставката 463 од сите општини останале неискористени во текот на 2015 година, податок кој укажува на два испреплетени проблеми во целиот процес на соработка помеѓу општините и граѓанските организации на ниво на град Скопје. Прво, големиот износ на средства кој останува неискористен укажува на нискиот капацитет на општините да ја доближат својата работа до граѓанските организации и да ги инволвираат во своето работење. Проблемот со ниската запознаеност на граѓанските организации со можностите за финансирање на локално ниво е утврден и во претходни истражувања¹⁶, а беше укажан и преку консултацијата со мали локални граѓански организации. Притоа, беше евидентирано дека тие се малку запознаени со можностите за финансирање од страна на нивната општините и дека во тој контекст важно е

¹³ Поради законската временска рамка на доставување на завршните сметки до 15 март секоја година, истражувањето не ги опфати завршните сметки од 2016 година со исклучок на завршната сметка на град Скопје.

¹⁴ Иако град Скопје има реализација од 82%, со оглед на големината на буџетот, град Скопје може да се издвои како позитивен пример во овој контекст.

¹⁵ Пресметка според објавени завршни сметки на општините во град Скопје и град Скопје за 2015 година.

¹⁶ ИЗВЕШТАЈ од Консултацији „Состојбите и предизвиците во однос на финансирањето на здруженија и фондации од буџетот на државата, TACSO, МЦМС. Скопје: 2015

нивната општина да работи поактивно во промоција на можностите за финансирање особено наспроти малите организации со ниски капацитети.

Од друга страна, во однос на реализацијата, се поставува прашањето за потребата од проактивност и кај самите граѓански организации бидејќи за воспоставување одржлива соработка помеѓу општините и граѓанските организации, потребно е активна двонасочна комуникација. Граѓанските организации често се ориентирани кон странски донатори, а притоа ги занемаруваат средствата кои се нудат од општините, со што дел од општините сметаат дека постои недоволна заинтересираност од страна на граѓанските организации.¹⁷ Покрај очигледниот проблем на незаинтересираност, ваквата перцепција на дел од општините во Скопје ги отежнува застапувачките обиди за зголемување на средствата кои ќе се доделуваат на граѓанскиот сектор во буџетите на општините.

Од аспект на граѓанскиот сектор, праксата на чести ребаланси има неколку негативни појави кои влијаат врз процесот на програмирање, како и процесот на доделување на средства од страна на ЕЛС до граѓанскиот сектор.

Прво, системското програмирање на средствата е невозможно доколку висината на средствата се менува без однапред утврдена динамика и споредитни потреби за други ставки. Практиката на чести ребаланси на буџетите покрај тоа што ја отсликува ниската буџетска кондиција, таа го отсликува и капацитетот

на општините да ги проектираат приходите и истите ефективно да ги реализираат.

Второ, праксата на ребаланс на буџет го оневозможува среднорочното и долгорочното планирање на средства наменети за граѓанските организации особено имајќи ја во предвид потребата тие средства да ги отсликуваат суштинските потреби на граѓанските организации и на заедницата воопшто. Исто така, ваквата пракса има потенцијал да ги обесхрабри граѓанските организации да учествуваат во процесот на програмирање на средства поради ризик дека поставувањето на програмски приоритети во нивната локална заедница и нивното преточување во Годишните програми за соработка со граѓанските организации на нивната општина нема да вроди со одржлив развој бидејќи тие се предмет на честа промена.

Конечно, приоритизирањето при адресирањето одредени општествени сегменти за кои општините сметаат дека е важно вклучување на граѓанските организации е долготраен процес. Програмските приоритети кои се буџетирани треба да вклучуваат одреден процент на средства низ повеќе буџетски циклуси за тие да можат да воспостават континуитет и да донесат долгорочни придобивки.

Овие проблеми се исто така делумно резултат и на недостигот на меѓуопштинска координација. Од добиените податоци може да се заклучи дека кај општините недостигаат механизми за споделување на добри практики за програмирање, координирање на приоритети или пак методи на

¹⁷ Податоци од прашалник доставен до претставник на финансиско одделение од скопска општина, 16.02.2017

ефективно мониторирање на финансираните активности.

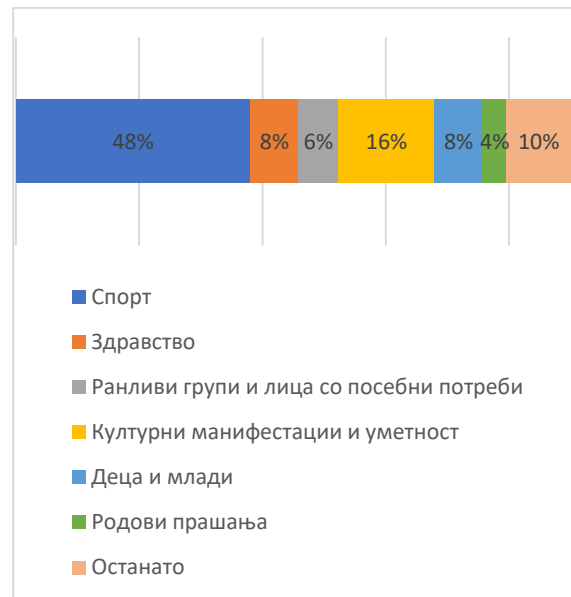
Консултираните претставници на општините, исто така, се согласуваат дека потребна е поголема координација во делот на доделување на средства кон граѓанските организации која треба да биде иницирана од град Скопје.

За какви намени се трошат средствата?

Покрај предизвиците со кои општините се соочуваат од аспект на реализација на предвидените средства, потребно е да се нотира и сериозниот проблем со недостигот на тематска разноликост на проектите кои се поддржани со реализираните средства, како и типовите на организации кои овие средства ги ползуваат. Според обработените податоци, евидентен е приматот на поддршка на спортски здруженија и на проекти поврзани со спортот.

Во дури 7 од 11 ЕЛС, развојот на спортот и спортските настани се во примарен фокус при финансирањето на проекти кои се евидентираат под ставката 463 односно како трансфери до невладини организации. Во 2015 година, 48% од поддржаните проекти од страна на општините во Скопје (без градот Скопје) биле проекти поврзани со спортот, 15% биле проекти во областа на културата и уметноста, додека останатите области (здравство, деца и млади, родови прашања) учествуваат секоја со помалку од 10%. Диспропорционалната доминацијата на спортот е особено евидентна од финансиски аспект бидејќи спортските проекти со 48% застапеност одземаат 93% од средствата кои ги доделуваат општините.

График 2: Распределба на проекти по област

Во град Скопје, во 2015 година најголемиот дел од средствата (64%) се трансфери до организации за хендикепирани лица. Сепак овој тренд се менува во 2016 година, каде што процентот на средства доделени за организации за хендикепирани лица значително се намалува на 31%, додека растат трансферите до спортски клубови кои во 2016 изнесувале 36%, 31% од средствата биле доделени на организации кои се грижат за постари лица, додека само 6% се доделени на здруженија на граѓани и фондации. Остатокот (27%), се средства доделени под категоријата „останати трансфери до невладини организации“.

Според соодносот на поддржани проекти, може да се заклучи дека во финансирањето на граѓанските организации, постои сериозен недостаток на финансирање на палета на организации кои се занимаваат со политичкиот систем, корупција, човекови права и мониторинг на работата на буџетските корисници. Од друга страна доминира финансирање на спортски и културни манифестации што укажува на тоа дека повеќето општини во

град Скопје имаат традиционално разбирање за улогата на граѓанските организации во општеството.

Важно е исто така, да се напомене дека покрај со финансиски средства, сите општини кои беа опфатени со истражувањето ги поддржуваат граѓанските организации и со други типови на поддршка како што се логистичка поддршка и издавање простор за настани кои ги организираат, издавање на простории за организации, изнајмување на превозни средства, покривање на режиски трошоци на одредени организации.

Колкава е транспарентноста?

Во Законот за буџетите, во членот 3, став 7 се посочува начелото за транспарентност под што се подразбира „достапност на јавноста во сите фази на подготвување и извршување на буџетот“¹⁸. Според ова начело, но и според усогласената добра практика, сите буџетски корисници, вклучувајќи ги и ЕЛС се обврзани да бидат транспарентни наспроти јавноста во буџетскиот процес. Сепак, мониторингот извршен во општините опфатени со проектот укажува на тоа дека не сите општини се придржуваат до ова начело, или пак делумно се придржуваат, со тоа што се транспарентни за само одредени фази на процесот. За потребите на проектот беше изработена рамка на транспарентност која се состои од два клучни елементи. Прво, транспарентност од аспект на достапност на податоци на веб страниците на ЕЛС. Второ, транспарентност од аспект на достапност по поднесување на барања за информации од јавен карактер, тип на документи кои се доставуваат, и

респонзивноста на административните службеници кои се задолжени. Според оваа рамка анализирани беа општини кои се дел од град Скопје вклучително и град Скопје. Во однос на првиот тип на индикатори, 9 од единаесет ЕЛС имаат објавено најнов буџет за 2017, а истиот е соодносот и во однос на објавената Завршна сметка за 2015. На официјалните веб страници, контакт информации не се достапни на три општини, додека четири општини не ги објавуваат службените гласници. Објави на повик за аплицирање за финансиска поддршка на граѓанските организации на своите веб страници имаат само три општини.¹⁹ Во однос на вториот сет на индикатори, три општини воопшто не одговорија на доставените Барања за пристап до информации од јавен карактер. Потребно во овој дел е да се нотира дека и квалитетот на доставените информации варираше значително, при што пет општини поднесоа детални аналитички конта за 2016 година со точни суми исплатени на секоја организација (општина Центар, општина Ѓорче Петров, општина Гази Баба, општина Кисела Вода, општина Шуто Оризари), некои општини со точни суми, но без организации кои добиле поддршка (општина Карпош), додека од град Скопје беше доставена информација само за типот на организации кои биле поддржани. Сепак, преку интервјуата со претставници на општина Карпош, општина Чаир и град Скопје овие информации беа дополнително добиени.

¹⁸ Закон за буџетите

¹⁹ Останатите општини ги објавуваат повиците во дневните весници (со исклучок на општина Сарај) која најави дека има намера да започне со пракса на објавување на повици.

ПРЕПОРАКИ

за подобрување на квалитетот на процесот на доделување средства на граѓанските организации од страна на општините во град Скопје

Во согласност со детектираните предизвици со кои општините се соочуваат при процесот на доделување на средства на граѓанските организации, овој документ дава препораки поделени во три области, каде што општините треба да вложат административни и финансиски ресурси со цел подобрување на моменталната состојба.

Препораки за поголема вклученост на граѓанските организации

Препорака 1: Општините да ја зголемат разновидноста во однос на типовите на организации и проектите кои се поддржани со тоа што ќе развијат програми за финансирање и на организации кои се занимаваат со области како владеење на право, демократизација, граѓанско општество и останати области кои во многу мала мера се поддржани од страна на општините во град Скопје.

Препорака 2: Да се креира работна група на ниво на град Скопје која заедно со граѓанските организации ќе работи на унифицирање на механизмите на вклученост и консултација со граѓанскиот сектор во општините во град Скопје и град Скопје.

Препораки за ефективна реализација

Препорака 1: Општините да ги избегнуваат ребалансите на своите буџети особено во делот на средствата што се предвидени под ставката 463, преку внимателно планирање на буџетските средства, претходна широка консултација со граѓанските организации во однос на

нивните потреби, како и консултација за добри практики со општините на ниво на град Скопје кои имаат високи стапки на реализација на овие средства.

Препорака 2: Општините да администрираат поддршка на граѓанските организации заедно со други општините во град Скопје и да поддржуваат заеднички проекти чија важност ги надминува границите на само една општините. Да се воспостават механизми за зголемување на меѓу општинската соработка во доменот на соработката на општините со граѓанските организации.

Препорака 3: Општините и град Скопје да остварат соработка со етаблирани фондации кои имаат искуство во програмирање и прераспределба (под-грантирање) на средства. Оваа активност би овозможила да се зголеми ефикасноста, отчетноста како и импактот на доделените средства. Дополнително, оваа мерка значително би го намалила притисокот врз општините во процесот на администрирање финансирањето на граѓанските организации.

Препораки за зголемена транспарентност

Препорака 1: Навремено објавување на буџетските документи на официјалните веб страници. Во случаите каде што буџетските документи се објавени само како дел од општинските гласници, тие да се одвојат како посебни документи за да бидат достапни за заинтересираните страни.

Препорака 2: Поради тоа што некои општини имаат гломазна администрација, кај одредени општини беше евидентиран недостаток на меѓусекторска и меѓуодделенска соработка и непознавање

на работата која останатите сектори и одделенија во општината ја спроведуваат со граѓанските организации. Поради тоа, потребно е во секоја општина да се именува лице кое ќе биде одговорно за соработка со граѓански организации, кое ќе служи како контакт точка и ќе биде одблиску запознаено со активностите кои се одвиваат со граѓанскиот сектор во повеќе одделенија и сектори во истата општина;

Препорака 3: Јавно објавување на поддржаните граѓански организации, проектите кои биле поддржани, висината на доделените средства, како и статусот на поддржаните проекти (завршени или во тек).

Препорака 4:

Секоја општина да ги објавува и активно дисеминира можностите и повиците за финансирање од страна на општините; Покрај традиционалните медиуми, општините треба овие информации да ги споделуваат и на социјалните мрежи и останати комуникациски канали во кои граѓанските организации се позастапени. Исто така, општините треба да им пристапат на веќе воспоставените мрежи на граѓански организации кои можат да бидат корисна платформа за консултација и споделување на информации.

Институтот за демократија „Социетас цивилис“ Скопје е невладина, непартиска и непрофитна тинк-тенк организација основана во 1999 година. ИДСЦС работи на полето на владеењето на правото, доброто владеење, мултиетничкото и мултикултурно сопостоење со мисија да го поддржи развојот на демократските процеси преку промоција на создавање политики врз основа на истражувања, анализа и консултации со засегнатите страни.

Контакт: contact@idscs.org.mk

www.idscs.org.mk

Оваа публикација е дел од проектот:

„Проект 463: Мониторинг на трансферите до граѓанските организации на локално ниво“

The logo for METAMORPHOSIS (Foundation for Internet and Society) features the word 'МЕТАМОРФОЗИС' in a bold, grey, sans-serif font. Below it, the full name 'Фондација за интернет и општество' is written in a smaller, grey, sans-serif font. To the right of the text is a small, stylized icon of a computer monitor with a yellow and orange glow.	Овој проект е поддржан од Фондацијата за интернет и општество Метаморфозис во рамки на проектот „Отчетност преку граѓански ангажман“ со поддршка на Британска амбасада Скопје. Мислењата изнесени во оваа публикација не секогаш ги одразуваат ставовите на Британската амбасада.

Ставка 463: каде и како се трошат средствата за невладините организации?

Краток документ за јавни политики

Марко Панковски